

Opleiding Beroepskunstenaars in de klas (bik) 2011-2012

Waarom een opleiding?

Basisscholen maken graag gebruik van de creativiteit van kunstenaars. Vanwege hun achtergrond, hun talent en andere kijk op de wereld leveren kunstenaars een waardevolle aanvulling op het bestaande cultuureducatieve aanbod. Scholen kiezen het liefst voor een kunstenaar met ervaring, kennis en affiniteit met kinderen.

Cultuureducatie is opgenomen in het kerncurriculum van de basisschool en de school krijgt hiervoor extra middelen. Naast de kunstvakdocent en het meer reguliere educatieaanbod, neemt daardoor de vraag naar kwalitatief hoogwaardige projecten van 'echte' kunstenaars toe. Om aan deze vraag te voldoen, is in 2002 de opleiding 'Beroepskunstenaars in de klas' (bik) gestart. Inmiddels hebben ruim 600 kunstenaars het bik-certificaat gehaald. Het merendeel voert met veel plezier en succes regelmatig projecten uit in het basisonderwijs.

Voor wie is de opleiding bedoeld?

Voor professionele kunstenaars uit alle kunstdisciplines. Een afgeronde kunstvakopleiding heeft de voorkeur, maar is niet vereist. De opleiding is vooral bedoeld voor kunstenaars die naast hun kunstenaarspraktijk een artistieke uitdaging zien in het projectmatig werken met kinderen in de basisschoolleeftijd. De bik-kunstenaar ziet zijn activiteiten in het basisonderwijs als integraal onderdeel van zijn beroepspraktijk.

U moet zich willen verdiepen in ontwikkelingen op het cultuureducatieveld, kennis willen opdoen over pedagogie en leermodellen en vooral willen leren uw kunstenaarschap te vertalen naar kwalitatief hoogwaardige educatieve projecten. Zelfreflectie en de wil om het kunstenaarschap te verbreden, zijn daarbij van groot belang.

Wat leert u tijdens de opleiding?

U leert vanuit uw kunstenaarschap (grote) projecten voor het basisonderwijs te ontwikkelen en uit te voeren. De bik-opleiding is een persoonlijk ontwikkeltraject en sluit aan bij uw zogeheten 'Eerder verworven competenties': de (levens)ervaring en vaardigheden die u inmiddels heeft opgedaan. De opleiding is praktijkgericht en u kunt uw eigen doelen stellen in relatie tot de te ontwikkelen competenties.

Het gaat om de ontwikkeling van de volgende competenties:

1. Didactisch-pedagogisch en inspirerend vermogen

De bik-kunstenaar bezit het vermogen om een veilige en stimulerende leeromgeving te scheppen voor kinderen. De bik-kunstenaar bezit het vermogen om kinderen te inspireren en te prikkelen in hun creatieve proces.

2. Organisatorisch vermogen

De bik-kunstenaar bezit het vermogen om het creatieve proces van basisschoolleerlingen te faciliteren.

3. Visie en reflectief vermogen

De bik-kunstenaar bezit het vermogen om opvattingen en overtuigingen te verwerven, die te communiceren en zichtbaar te maken in activiteiten en projecten. De bik-kunstenaar bezit het vermogen om te reflecteren op het eigen handelen om tot betere prestaties te komen.

4. Vermogen tot samenwerken en communicatief vermogen

De bik-kunstenaar bezit het vermogen om samen met anderen een actieve bijdrage te leveren aan een gezamenlijk project. De bik-kunstenaar bezit het vermogen om zijn visie en handelen effectief en efficiënt over te brengen, af te stemmen en te verantwoorden

5. Ondernemerschap en omgevingsgerichtheid

De bik-kunstenaar bezit het vermogen om zelfstandig en/of in partnerschap met anderen vorm te geven aan zijn functie als beroepskunstenaar in de klas. De bik-kunstenaar gebruikt zijn omgeving om zijn beroepspraktijk mogelijk te maken.

Waar kunt u met het bik-certificaat aan de slag?

Bik-kunstenaars werken projectmatig in het basisonderwijs en zijn dus niet in dienst van een school. De projecten vinden meestal tijdens schooluren plaats. Maar ook buiten de normale lestijden worden kunstenaars door basisscholen ingezet, vanwege de ontwikkeling van de brede school en toename van de naschoolse opvang die scholen moeten aanbieden.

Wat verdient een bik-kunstenaar?

Er zijn geen vaste richtlijnen voor een uurtarief. Gemiddeld ligt het uurtarief van een bik-kunstenaar met wat ervaring tussen de 40 en 50 euro. Dit is natuurlijk ook afhankelijk van de omvang van het project. Uit een steekproef onder bik-kunstenaars blijkt dat ze ongeveer 8 tot 10 projecten per schooljaar uitvoeren en dat een bik-project gemiddeld 450 euro oplevert.

Hoe komt een bik-kunstenaar aan opdrachten?

Er zijn vier manieren waarop een bik-kunstenaar zijn opdrachten verkrijgt:

Door zelf basisscholen te benaderen;
Via bemiddeling door kunst/cultuureducatie-instellingen;
Via de speciale bik-website; www.beroepskunstenaarsindeklas.nl;
Via bik-collectieven (samenwerkingsverbanden van bik-kunstenaars).

Welke voordelen heeft het certificaat?

Het bik-certificaat heeft verschillende voordelen. De meeste basisscholen kennen bik en zien het certificaat inmiddels als keurmerk. De waardering voor het bik-certificaat zal de komende jaren nog groeien omdat de bik opleiding dan zal worden uitgevoerd door het kunstvakonderwijs. Met het certificaat kunt u als bik-kunstenaar exclusief gebruik maken van de bik-website om uw projecten te etaleren en u kunt eenvoudig een effectief netwerk opbouwen. *Cultuur-Ondernemen* en alle betrokken instellingen zetten zich in om bik op de kaart te zetten, bijvoorbeeld door de bikbrief die naar alle basisscholen gaat.

Hoe ziet de opleiding eruit?

Duur: een schooljaar. Start: augustus/september. Eind: juni. Gemiddelde tijdsinvestering van 2 dagen per week gedurende 28 weken:

21 lesdagen, dagen voorbereiding, begeleiding, huiswerk en stage
Onderdelen: colleges, gastlessen, stages, individuele begeleiding/coaching, samenstellen van een persoonlijke portfolio. Een toetsingscommissie beoordeelt of de bik-kunstenaar de benodigde competenties heeft ontwikkeld aan de hand van het persoonlijk verslag en portfolio. De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Groepsontwikkeling
- Opbouw van een les
- Filosoferen met kinderen
- Pedagogiek
- Didactiek
- Stimuleren creatief proces bij kinderen
- Aansluiten bij de belevingswereld van kinderen
- Werken als kunstenaar in de klas
- Het leren plaatsen van praktijkervaringen in pedagogisch perspectief
- Reflecteren met kinderen
- Projectmatig werken
- Marktorientatie en ondernemerschap
- Acquisitie
- Presenteren

Stages

De bik-opleiding is praktijkgericht. Tijdens de opleiding ontwerpt elke deelnemer drie stageprojecten en voert deze uit op verschillende scholen. Met deze stageprojecten ontwikkelt elke deelnemer zijn eigen stijl. De projecten worden begeleid en uitvoerig geëvalueerd.

Tijdens deze stages werkt de kunstenaar ook al aan een netwerk van contacten die kunnen leiden tot opdrachten na afronding van de opleiding.

Coaching

Binnen de opleiding is veel aandacht voor de eigenheid en het individuele leertraject van de kunstenaar. Elke deelnemer krijgt een eigen ervaringsdeskundige/coach die de deelnemer begeleidt, confronteert en hem/haar voorziet van feedback.

Portfolio

Tijdens de opleiding maakt de deelnemer een portfolio. Dit portfolio wordt beoordeeld en kan door u gebruikt worden bij het verkrijgen van opdrachten.

Toetsing

De opleiding bevat twee 'officiële' momenten waarin de voortgang van het leerproces wordt besproken: aan het eind van de eerste module volgt een voortgangsgesprek met de studieleider en de hoofddocent. Ter afsluiting van de opleiding voer je een eindgesprek met de toetsingscommissie. In beide gesprekken vormt het portfolio en de lijst met competenties een belangrijke leidraad. Als naar het oordeel van de studieleider en het docententeam aan alle vereisten is voldaan, ontvangt de deelnemer het certificaat. De opleiding wordt afgesloten met een gezamenlijke eindpresentatie, waarin iedere deelnemer zijn projecten presenteert aan mogelijke opdrachtgevers uit het basisonderwijs.

Wat kost de opleiding?

De bik-opleiding kost 4.500 euro per deelnemer. Het ministerie van OCW subsidieert deze opleidingskosten grotendeels. Deelnemers betalen een eigen bijdrage van 750 euro. De instelling die de opleiding verzorgt (zie onder), zal deze eigen bijdrage innen. De deelnemer kan het bedrag voor de eigen bijdrage eventueel lenen via de Cultuurlening-bik van *Cultuur-Ondernemen*. De looptijd van deze lening bedraagt 12 maanden tegen een gunstig rentepercentage. Het rentepercentage is vastgesteld op 4,5 % op jaarbasis.

Geselecteerde kunstenaars die bij aanvang van de bik-opleiding gebruik maken van de WWIK, kunnen 65% van de eigen bijdrage vergoed krijgen vanuit de 'regeling voor tegemoetkoming in cursuskosten'. U kunt een aanvraagformulier voor deze regeling aanvragen via training@cultuurondernemen.nl. Vermeld daarbij: bik-opleiding 2011 –2012.

Waar kunt u de opleiding volgen?

- **Amsterdam:**

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten in samenwerking met Kunst en Cultuur Noord-Holland
Lesdag: maandag.

• **Groningen:**

Academie Minerva, Prins Claus Conservatorium, Hanzehogeschool Groningen in samenwerking met
Kunstencentrum Groningen Lesdag: vrijdag.

• **Rotterdam:**

Willem de Kooning Academie, Hogeschool Rotterdam in samenwerking met Villa Zebra. Lesdag:
vrijdag.

• **Utrecht:**

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht in samenwerking met het Utrechts Centrum voor de Kunsten.
Lesdag: vrijdag.

• **Zwolle:**

ArEZ hogeschool voor de kunsten in samenwerking met Kunst en Cultuur Overijssel. Lesdag: don-
derdag.

Inschrijven?

U kunt u voor de selectie van de bik-opleiding uitsluitend inschrijven via het digitale inschrijfformu-
lier op beroepskunstenaarindeklas.nl. De inschrijving start op 1 maart en sluit op 1 mei 2011. In-
schrijven kan [hier](#).

Selectie

Er zijn voor de opleiding 12 plaatsen beschikbaar per locatie. Op basis van de motivatie van de kan-
didaten vindt een voorselectie plaats. Daarbij speelt ook het streven naar gevarieerde groepssamen-
stelling een rol. Als u niet door de voorselectie komt, ontvangt u daarvan voor 25 mei 2011 schriftelijk
bericht. Anders krijgt u een uitnodiging voor een selectiegesprek bij de instelling waar u zich heeft
aangemeld. Nadat alle selectiegesprekken zijn gevoerd, bepaalt de selectiecommissie wie tot de bik-
opleiding wordt toegelaten. Tegen een afwijzende beslissing is geen beroep mogelijk.

Selectiecriteria:

- kunstenaar heeft een realistisch beeld van de opleiding en de daaruit voortkomende lesgeefpraktijk;
- kunstenaar heeft een heldere motivatie, bij voorkeur voorzien van een leervraag op het gebied van
het werken als kunstenaar in het primair onderwijs;
- kunstenaar heeft enige ervaring in het werken met kinderen; de kunstenaar toont affiniteit met het
onderwijs en kunsteducatie en toont al een visie op zijn rol daarin - kunstenaar streeft naar gevari-
eerde groepssamenstelling.

Cultuurlening BIK

Voor deelname aan bik-opleiding is een eigen bijdrage van € 750,- vastgesteld.

Cultuur-Ondernemen biedt kunstenaars die deze eigen bijdrage niet uit eigen middelen kunnen betalen de mogelijkheid om dit bedrag door middel van de Cultuurlening-bik te lenen. De looptijd van deze lening bedraagt 12 maanden. Het rentepercentage is vastgesteld op 4,5 % op jaarbasis. Dat betekent een maandelijkse aflossing van € 64,03.

De lening mag ook vervroegd worden afgelost. Daarbij geldt echter dat *Cultuur-Ondernemen* het oorspronkelijke rentebedrag handhaaft en geen nieuw (lager) rentebedrag berekent.

Voorwaarden aanvraag Cultuurlening-bik

De Cultuurlening bik is bestemd voor alle zelfstandig beroepsmatig werkende Nederlandse kunstenaars of kunstenaars met een verblijfsvergunning (minimaal voor de duur van de aflossingsperiode lening) die zijn toegelaten tot de bik-opleiding.

De toetsing

Voordat een aanvraag voor de Cultuurlening-bik in behandeling gaat, moet u eerst bij het Bureau Krediet Registratie getoetst worden. Dit is een standaardprocedure die altijd wordt toegepast als iemand een lening aanvraagt. U dient zelf deze BKR-toets aan te vragen bij uw bank. Op de website van het Bureau Krediet Registratie (www.bkr.nl) staat informatie hoe u deze toets kunt opvragen. Vervolgens stuurt u de uitkomst van de BKR-toets samen met het aanvraagformulier naar *Cultuur-Ondernemen* toe. Op dat aanvraagformulier moet u aangeven wat uw netto inkomen per maand is en wat de maandelijkse financiële netto verplichtingen (zoals huur, vaste lasten etc.) zijn.

Aanvraagprocedure

Bij een aanvraag voor een Cultuurlening-bik dient u de volgende bijlagen mee te sturen

- kopie aangifte inkomstenbelasting 2010;
- kopie legitimatiebewijs;
- kopie van de genoemde BKR-toets;
- kopie van de schriftelijke bevestiging dat u bent toegelaten tot de bikopleiding.

Aanvragen die niet compleet zijn, worden niet in behandeling genomen.

Als u een Cultuurlening-bik wilt aanvragen, kunt u contact opnemen met:

Peter van Hintum, projectleider Cultuurlening-bik.

E-mail: pvanhintum@cultuur-ondernemen.nl

Houdt u er rekening mee dat de aanvraagprocedure, na indienen van een complete aanvraag, 14 werkdagen duurt.